Чурапчыга күн тахсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

2011 сыл Ыам ыйын 31 күнэ Оптуорунньук №74 (10323)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

БЭС ЫЙЫН 1 КҮНЭ – ОҒО КӨМҮСКЭЛИН КҮНЭ !

САМААН САЙЫНЫ КӨРСӨ

Бахсы Толоонутар "Күбэй" дьахтар комитетын тэрийиннилэр, көҥүлэйиннилэр аралас куруһуоктар утумнаахтык үлэлиилэр. Онно баайдыга, сиэлинэ, туоһунан оготуктарга, о. д. а. дьарыктаан бөҕөмөлөрүн туһалаахтык атаараллар.

Комитет КСК-ны, орто оскуоланы кытары алтыһан аралас киэнэлэри, күрэхтэһиилэри ыталыыр. Председателэ Варвара Кэчэриевна Слепцова, чилиэннэриэн: Лариса Петровна Аргунова, Татьяна Ивановна Ноева, Мария Петровна Саввина, Марина Валерьевна Слепцова, Христина Михайловна Слепцова, Алена Ивановна Гоголева үлэлиллэр.

Үтүө буолбут "Дорообо, сайын!" диэн дьаһалы бу комитет уонна КСК коллектива аастыгардаабар уратытык бырааннаан ыытта. Бырааһынньыгы аһыы кэннитэн «Кэрэх стартар» диэн оҕор ыал курохтэһиилэриэн бастакы түөрүмэх сарданна. Онно Иванна, Сергей Федоровтар дьиэ кэргэттэрэ бастаата, иккиһи Айта, Дмитрий Александровтар ыллылар. Мас тардыһыытыгар Марфа Дмитриевна Федорова бастаата, иккис Надежда Алексеевна Окоемова буолла, үсүһү Евдокия Гавриильевна Ноговицына ыллы.

Эбиэт кэннитэн Бахсы көҥүлүэн дьахталларын аан бастакы спартакиадалара сарданна. Саастарынан арахсан 5 хорунтаҕ-сүүрүүгэ, үһүгү ыстаньыга, ыраахы бырааҥыга, скакалкааһыныгы, сыал ыгыытыгар күрэхтэстилэр. Бастыҥнарынан саастарынан чемпионнарынан уонна призэрдарынан буоллулар: 19-30 саастаахтарга Алена Ивановна Гоголева, А. Т. Попова, Иванна Николаевна Федорова, 21-35 саастаахтарга Розалия Алексеевна Сысолятина, Марфа Дмитриевна Федорова, Мария Петровна Саввина, 36-40 саастаахтарга Дария Ивановна Окошенникова, Ирина Кэчэриевна Слепцова, А. А. Гоголева, 43-тэн үөһэ саастаахтарга Светлана Семеновна Пестрякова, Матрена Семеновна Пестрякова, Анастасия Николаевна Федорова.

Волейболга 5 хамаанда куоҥ көрүстэ. Олорго Анастасия Ивановна Шелокова хамаандата бастаата, Варвара Кэчэриевна Слепцова хамаандата иккис, Наталья Федоровна Окошенникова хамаандата үһүс буоллулар.

Бу биэс көрүнэллэр курохтэһиигэ 24, волейболга 30 дьахтар кыттыбыт. Кыттааччылар барылыгар күн-күбэй ойуулаах Мисэтэлэспиттэр барыларыгар анал мэтэллэриэн наҕараадаланнылар. Бу бэртэхэй тэрээһиннэргэ кыттыбыттар дьахтар комитеттыгар, КСК коллективыгар истиг махталлаахтыы тиэрдиллэр.

Семен НИКИТИН.

«1С: ФРАНЧАЙЗИНГ. Аргыс» приглашает руководителей и бухгалтеров бюджетных учреждений на семинар **«Учет в казенных, бюджетных, автономных учреждениях в 2011 году».** Применение **«1С:бухгалтерия государственного учреждения 8»**, который состоится 3 июня, с 10 часов в актовом зале здания управления образования.

Справки по телефону: 8914-281-44-44.

Сонуннар

"МАЛАЯ ПРЕССА" ЭДЭР СУРУНАЛЫЫСТАРЫ МУННЬАР

Ыам ыйын 26 күнүгэр Чурапчы улууһун үөрэхтээ управлениетын уонна "Саҥа олох" РИХ ГУ кыттыгастаах тэрийиллэриэн "Малая пресса" үгэскэ кубулуйбут фестиваль үөрэх управлениетын дьиэтигэр буолан аста.

Быйыл улууспутуттар тыа баһаардара туран, үгүс кэҥиливэстэргэ дьон баһаар уэмуллаарыытыгар сылдьар буолан, кыттааччы арыйах. Ол эрэн оҕолор бары костюохтук кыттыбыттарын болдьоҥноҕо наада.

Хаһыакка суруйар, хоһоон да айарга холонор, идеэрэн суруналыыктыканы кытары сибээстиир баҕыраах оҕолор улууспутуттар бааллар. Киниилэргэ сыл аайы маныык фестиваль тэриллэрэ, бөлөхтөн турар, олус үчүгэй. Билиитин кэмэгэ улуус хаһыатыгар үлэлии, суруйа, айа-тута сылдьар суруналыыстары кытары көхсэтэн, кинилэр маастар-кылаастарыттан үөрэнэллэр эйбэт билээллэр-көрүллүр, интэриэйирдиир боппуруостарыгар хоруйу ылаллар.

Быйылгы фестивальга Хоптогор, Хатылы, Чурапчы С.А.Новгородов аатынан, 2-с №-дээх орто оскуолалартан, улуустааҕы гимназиеттан оҕолор кыттыбыт ыллылар. Дьүүллүүр сүбэҕэ үөрэх управлениетын специалиста Светлана Синцова, гимназия саха тылынан уонна литературатын учуутала Любовь Перьмякова, "Саҥа олох" РИХ ГУ редактор-директорын солбуйааччыта, суруналыыс Оксана Трофимова, "Саҥа олох" хаһыат эдиэтиэрдиир секретара Наталья Пухова үлэлээтилэр.

Уратыы түгэннэри суруналыыс туттар маллаҕыттан оготуулубут оригинальнай муода күүрэр буоллар. Маанылаах оҕолор бэйэлэрин фантазиялаарыынан хаһыат балаһаларыттан, кумааҕыттан, скотчтан сүрдээх интэриэннэй, тангастары толкуйдаабыттарын музыка дорҕоонуттан хааман киирдэн көрдөрдүлүөр. Конкурска Хатылы орто оскуолатын үөрэнээчилэрэ "Газетное королевство" моделлаара бастаата. Иккиһи "Туйаарыма Куо" кумааҕыттан кэрэ куо тангаһын оторбут Чурапчы 2-с №-дээх оскуолата, үсүһү "Деловой журналист" костюмнэриэн улуустааҕы гимназия ыллылар.

Барыа бөлөхтөт курдук, быйыл А.И.Софронов-Алампа торообутэ 125 сылга. Онон Любовь Алексеевна бу күн мустубут оҕолорго викторина ыытта. Түмүккэ Нарыйа Жиркова (ЧУГ) бастакы, Инна Матвеева (ЧОО) иккис, Василина Ергова (Хатылы) үһүс буолан уоруоллэрэ оссо үрдүктэ.

Уопсай түмүккэ конкурска киирбит оскуолаларын ичигэс тахсар хаһыаттарга бастыҥ хаһыаттыан "Тумус ыһа" улуустааҕы гимназия хаһыата аатланна. Балаҥаан эттэхха, бу хаһыат тута харахха бырааллар уратыы дизайнныах, баай ис хоһоонноох, оку таһыан оҕолор "Икки тылым – икки ыччатым" диэн девиэтээх хаһыаттарын английскай уонна саха тылынан таһаараллар эбит. Онон бу хаһыат бастыҥ буолуохун буолла.

Бөлөрдөлөн оҕолору бөлүүтүгэннэх, "Сыл дьиэта" номинацияны гимназия 7-с кылааһын үөрэнээчитигэр Рена Федосеевна Винокурова ылла. Киниэн "Twinkle, twinkle, little star!" диэн хоһоону саха тылынан тылбаастаабыта дьүүллүүр сүбэ болдьоҥноҕун тарта. Тылбаас курдук уустук жанрга бастакы холонуута бэртээхэй сыдьаайыны. Хатылы орто оскуолатын үөрэнээчитэ Айыына Горохова "Сыл арыйыыта" номинацияны "Аньгы үөрэнээчи сэттэ мэтириэтэ" диэн хоһоон тылларын бэрэ дьүөрэлээн суруйуутуган ылла. "Кыһыл комус бөрүө" улаханнык номинацияны Алаҕар орто оскуолатыттан Карина Семенова тиҥилин быстыбыт улуус да, оскуола да хаһыаттар суруйуулаарыыннан тутта. "Темаҕа бэриниилээх ийин" номинацияны хаһаайыныыбыт С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатыттан Кеша Яковлев буолла. Маанылаах эттэхха, быйылгы фестивальга эйбэх уол кыттыбыта кинини үөрдэр. Билиитэн кэмэгэ суруналыыстыка сыгыны бөрүүлүүх, эрчимнэх ыччаттарга, эр дьоҥҥо наадыйара биллэр. Онон иннинэ оттүүгэр бу уоллаттаан оҥоруу суруналыыс үүнэн-сайдан тахсыа диэн эрэнэбит.

Оҕолор сонноохтук дьарыктаналларыгар, оскуола ичигэс хаһыаттарын тиҥилин быстыбыт таһаараллараригар, улуус, республика хаһыаттарыгар суруйуулаарын ыыталларыгар салайааччы оруола улаханнык. Кини үөрэнээчи талаанын таба көрөн, дьоҕурун сайыннаран дьарыктыыр, бэйэтин хомоҕоруттан үөрүйэр. Онтон Чурапчы 2-с №-дээх оскуолатыгар биилэтти кэмнэ тоҕо да салайаччылара суох буоллар, оҕолор барылыгар түмсэн хаһыаттарын таһаараллар, суруйаллар. Кинилэри түмэччилэнэн, салайаччыларын солбуйар кириэстэ 11-с кылаас үөрэнээчитэ Инна Матвеева буолар. Онон киниэхэ анал бөҕөнөбит биириис тутарыгыгар.

Иннинэ диэтэрэ "Малая пресса" фестиваль сайда, кэҥии, суруйар оҕолору түмэ турарыгар баҕарабыт.

Наталья ПУХОВА.

Муниципальное образование "Чурапчинский улус (район)" Республика Саха (Якутия)

РАСПОРЯЖЕНИЕ

от 27 мая 2011 г. № 660/1

О введении режима чрезвычайной ситуации на территории МО "Чурапчинский улус (район)"

Во исполнение Указа Президента Республики Саха (Якутия) от 25 мая 2011 г. 693, в целях создания безопасных условий пребывания граждан в административных и жилых зданиях на территории МО "Чурапчинский улус (район)", а также для предупреждения пожаров с крупным материальным ущербом. С ограниченным жизнеобеспечением населенных лесных пожаров и ухудшением оперативной обстановки на территории Чурапчинского улуса.

РАСПОРЯЖАЮСЬ:

1. Объявить режим чрезвычайной ситуации на территории МО "Чурапчинский улус (район)" с 27 мая, 2011 года.

2. Рекомендовать главам МО поселений, всем юридическим лицам, индивидуальным предпринимателям на территории МО "Чурапчинский улус (район)":

2.1. Организовать незамедлительное тушение лесных пожаров на своих территориях силами добровольных пожарных формирований и населения.

2.2. Провести в готовность резервную пожарную технику, пожаротехническое вооружение и средства связи, определить составы резервных и боевых расчетов, провести с ними занятия по тактике борьбы с лесными пожарами.

2.3. Организовать загружирование лесных массивов, сельскохозяйственных угодий по соблюдению пожарной безопасности на своих территориях силами населения и членами добровольных пожарных формирований.

2.4. Установить порядок оповещения населения о возникших пожарах и угрозе.

2.6. Выделить необходимые финансовые и технические средства для выполнения мероприятий по тушению лесных пожаров на своих территориях.

2.7. Осуществлять регулярное проведение заседаний комиссии по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций и обеспечению пожарной безопасности на территории МО "Чурапчинский улус (район)" для обеспечения контроля за выполнением решений, направленных на осуществление предупредительных мероприятий в области пожарной безопасности.

3. На период действия режима чрезвычайной ситуации на территории МО "Чурапчинский улус (район)" установить следующие требования пожарной безопасности:

3.1. Приостановить пребывание граждан в лесах (в том числе организации коллективных пикников на природе, несанкционированную охоту и т.д. запретить разведение костров;

3.3. Увеличение противопожарных разрывов по границам населенных пунктов;

3.4. Создание противопожарных минерализованных полос;

3.5. Запретить розничную продажу алкогольной продукции и пива на территории МО "Чурапчинский улус (район)" на период действия режима чрезвычайной ситуации.

4. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на заместителя главы по социальным вопросам Саргыдаева С.А.

5. Настоящее распоряжение опубликовать в улусной газете "Саҥа олох".

СЛЯКОВ Р.Н.
Глава МО Чурапчинский улус (район)

Ахтан-саналаан...

КЫНДАЛГА АТААРБЫТ КЭРЭ КЭМНЭРИМ

Былыр биһиги өбүгэлэрбит кымыһы биэ үүтүттэн оҥороллоро. Билигин курдук быыстах диэни оҥорбөт этилэр. Кымыһы оҥорорго эрдэттэн бэлэмнэнэллэрэ. Хардаахха кымыс маһа, мууһа бөлүү буолара.

Мин 1958-63 сылларга сайын эйэй Кындалга тахсан өрүкүрбүн кэпсиэ сайыллыырым. Онно кордохпутэ, кымыс оҥочуҥа диэн баара, ифигэр иккэ улахан мас уһаат турара уонна муус уталлара. Күөллэрин мууһа уулуннаҕына, уһаатталлар уута тимирдэн дыбыгытталлэрэ, хаппахтарыгар ыраастык сууйан, оҥочуахтарыгар уталлара. Кымыһы Макарова Матрена Игнатьевна оҥороро. Сылгыһыт Павлуурай Константин Дмитриевич биэлэри бэлэмниирэ, Назарова Татьяна Степановна ыыра. Ыал олорбот сүрүннэх улахан камулуок оҕохтоох Макаровтар балаҕаннара баара. Ону Татьяна оҕоҕун, таһын сыбаан ыраастыыра. Бу көмүлүөк холуоктаһын иннигэр үс атахтаах тоҥурук остуола ыарха мас уһаатчык уонна сиэмэр ифит ууруллара. Онох күөх быһа оттуллуохтаах этэ. Матрена кымыс аһыгыгыттан сылгы шуоскалаах ингирдэриэн, иҥэҕэлэрэн туорах бурдугуран көспүөрэн оҥороро. Иккэ суоһу муоһуттан оҥоһуллубут улахан ыгыстаах этэ, онон сотору-сотору ыгыйара.

Биз ыаммыт үүтүн уулаан оҥороро, сөп буолла диэтэрэ, кымыс оҥочуҥар кутан сойутара. Ити уһаатталар ыыпахха диэри туолуохтаахтара. Ыҥыхтара Болтоҥор, сороҕор Кындалга буолара. Дьэнто биз үүтүн бэрсибэт этиллэр, уонсай аҕыллыы тыынаттара. Бөҕөрин күннэ хаста эмэтэ ыаллара.

Сэрии, көҕөрүллүү кэнниттэн дьон эйэхэн, ферма хотон тутуллан, суоһу-ас далайан, күөллэрин балыга, куйа, ардыга үтэнэхтэ-турар кэмэ этэ. Дьэ, бу кэмтэ ыалдьыт, хоноо, булчуттар кэлэн бу балаҕан кэнэ буолан, үүт-ас ханна астанара. Көмүлүөк уга оттуллэр Татьяна, хатас Матрена, ортоку Арыгылана астыыллара. Кымыс уотун туһаная иҥнэлэрин тэбэтүн, туйаҕын куйахалыыллара, дьарыһаатыы оҥороллоро, балык ыһаарыллан ыыһахха бэлэмнэнэллэрэ.

Түгэннэн туһанан, үс эмэхсин туһуран кэпсиэхтин баҕарабын. Матрена Игнатьевна Макарова иккэ уоллаах. Улахана Макаров Гаврил Георгиевич – профессор, кырата Иван уорэх ортотэ. Гаврил кэргэннээн Галина Михайловналыын күүн тахсан сир астаан, тэллэйдэн барахсаттар. Сайдыыстаах Лаптыылы этэ. Улахан дьиэлэрэ билигин да турар. Кындалган чугас Үрүҥ диэн аатыыр сиргэрэ бинир сэрэ турарыт. "Бу мин сүгэн кэлбит сэргэм", – диэн Матрена кэпсиэрэ. Миигин батыһыннара сылдьан сир астатара, отохтору, сайыыктары көрдөрөрө, кэпсиэх олорбуттарын кэпсиирэ. От үлэтин кэмнэр күөл арҥа оттуулар оттуурэ, охсоро, жуньыара.

Слепцова Арыылана Слепцов Дмитрий Дмитриевич диэн биэр уоллаах. Дмитрий бригадыырдаабыр этэ. Арыылана уолун кэтэхэн аҥын астыыр, мин оҕолорбун көрсөр этэ. Күөл хоту атаҕар от охсоро уонна тута хомуйан хотонун таҥыгар уурара. Уруут жонэ оттуур хонгулоҕоҕэ Арыылана ыалдьытыысар, чэйин тупнутуган сылдьара.

Назарова Татьяна Степановна иккэ оҕолоох. Кыыһа Прасковья Тимофеевна, кутуота Василий Михайлович. Уола Александр Тимофеевич билигин Болтоҥор олорор. Татьяна Кындалга Далбар Хотуна этэ. Итинник олорсоттор тастаҕыран тиэнэт роотчулар тастаҕыран ыстаппыт, аччыт бордо. Оттуур инстэпиэнэ, аччыт оттуур Инардаҥсыр күөл эмиэ оттуур Инардаҥсыр хаара, ол аҕыйах механизаторохо баара, ол аҕыйах механизаторохо баара, ол аҕыйах механизированнай сайыллыбыт буолаҕа сылдьыбыта. Татьяна кинигэ туос хаспыыта, туос ифитэрэ, этэрбэхэ, ыргэ, туос ифитэрэ, этэрбэхэ, бөрүөйэн тигэрэ, сиэмэ хатарга үөрэппитэ.

Эмэхситтэрим, билигин бу орто дойдуга суох да буоллаҕыт, мин сурахтар эмиэ тыыннаахтыт.

Аграфена Игнатьевна САННИКОВА,
тыыл педагогическай үлэ ветерана, Чурапчы нэһилиэгин Бочуоттаах олохтоох, СР үөрэх систиэмин бочуоттаах ветерана.

Хаартыскаҕа: 1962 сыл. Бастакы эрэкиэ хаҥастан уҥа: Аграфена Слепцова, Матрена Макарова, Н.Ф.Слепцов (кэпсиэччэ сылдьар), Татьяна, М.С.Сивцева, Февронья Элэксэй, Варя Новгородова ийэтэ; **Иккис эрэкиэ хаҥастан уҥа:** Варвара Новгородова, Мария Новгородова, Прасковья, Элизавета, мин. **Үүс кэнсиэр хаҥастан уҥа:** Александр, Василий, Павел Большаковы. Оҕолор – хаанчаалар: Варя, Надя, Саша, Клава (билигин барыа-барыа пенсионерлар).

Кэпсиэхпин баҕарабын

АҔАЛЫЫ СҮБЭЛИИР

Чэгиэн эдэр саас биллибэккэ аанар, ыардьыы кэми да магарбат. Онон ыардьаҕастарбытын сэниир, сиэлиир буолуоҕуй: Аҕа саастаах колуонэ аастыт суолун ыгыстыаҕын. Хаһан эрэ бэйэбит ыардьахпытын умнуоҕуй.

Кыайыы күнүн кэнниттэн аҕа курдук саныыр, куруутун субэлии, күүс-көмө буолар, кистэлэҥ-холку көҕүстэрэх, үорүпчэт, үтүөҕэ-кэрэҕэ угуйар учуутал-быт Иван Михайлович Павлов дьиэтигэр-сайыгар мигэран ыалдьыгыттаатым Кириллин 1967 сыллан алтыһан, интернат-оскуола комсомольскай тэриллэгин секретарынан, дьааһыла-садка иистэнчиэнэ үлэлэбит, олорбут сылларбыттан билэбин. Кини уустук олоҕун, оргуйар уохтаах үлэтин ырыгалаан көрдөххө "Кийиҥ бөрдэ бинир күн ат үрдүгэр, иккиҥэр – ат ороҥнуур" диэн саха өйүн хиһоотуур маарынныыр олоҕу олордо. Дьиҥэ дьаалы ыйыыгыттан мэнэ кийиҥ тулуйбат эриирдэхх-эҥскуурдаах олох охсуутун уйан, сэрэнэн эрэллэн бэйэтин кэтэнэн үлэ бөҕөнү үлэлээтэ.

Дьэ, бу ыт-ыраас күн хатыыр саран быыһыгар турар сайыылар уорэ-кото көрсөн, кэнсиэтэн саламаа олус кэтэҕэлэнэ. Олох ордук туһсар, кэнэҥэйэр курдук. Аастыт олохпутун, буолбут түгэнэри чуолкайдаан кэхэччэ кийиини сохторор. Хаһыыс баҕарар темаҕа интервьюнэ суох интервьюнэй сэһэргэһээтэ.

Элбэх кийиини көрсөн кэпсэттим да элбэх информацияны баччаа 90 саастыгар барыстан өйүгэр-туттар кийиини көрсө илистим. Историк буолан билиитэ-көрүүтэ диринэ, ахтыыта элбэҕэ, ахтыытын өйүгэр-туттара бөрдүттэн быыстыах. Кийиини быыстыыбын судургу, дьону ордук саныабат, борт быалдьаспат, соло-билэ тарыспат. Ордук үлэҕэ бирэмэҥнэн хаҥыстаабат. Үөрэхтэх үтүө дьону собулуур. Мин саныыбынан ордук эдэр дьону кытары бодоруһан биирдэ улаатыр. Инновэтин республикаҕа улахан туһалаах үлэнэн буолуохтаахтарын билэн, хаппыаҥы ордук сыаналыыр, кэнэ-туттар. Ол курдук, Д. П. Коркин, В. Ф. Ермолаев, Р. Р. Абрамов, М. Д. Гуляев, И. И. Готовцев, Н. Н. Гуляев, Л. Т. Егорова, Я. П. Окопечников, Г. М. Яковлев, Е. В. Пулов уо. д. а. кытары биирдэ үлэлэбитэ.

Учуутал үөрүүтэ кини үлэнэт буолбут үөрэнээччилэриттэр. Иван Михайлович үөрэнээччилэриэттэн олимпиецтэр, биэликлээх спортсменнар, үтүөлүөх үлэһиттэр элбэхтэр.

Иван Михайловичтыын кэпсэтэ олорон туугу ойдоотум? Аастыт олох остуоруйатын тумнар, ону сыаналаабат кийиини саҥа олоҕу сыаналыырын курдук олороро уустук. Кини саҥа быыны-майгы олохтонуутун кэнэ торообут. Ол эрээри революция иннивэҥи олоҕу кытта тэҥнэн көрдөҥүө изнилиэнньэ өйө-санаата сайдыбыт, олох туһсубут. "Эстин-быстыы, иҥдэн кэтэлэ суох ыччаттар ойдоҥуохтэрэ. Бар дьон сиэриэн олорор буолуохтара", – диэр. Бэйэтин колуоктэн дьонун үйэтитии, кэриэстээбин үлэтиэн бу күннэ диэри дьарыктаар. Ветеран-буойун төрөөбут дойдута таптал, бириинэлэх буолуу тыыннаах холобура. Кини олорон кэлбит олоҕор, сүлү үлэтэр махтанабыт. Ойдоҥ дьоруукан, кэргэнэ Анастасия Михайловналыын 50 сыл биирдэ олорон 4 оҕону иитэн, улаатыннаран кийи, ыал оҥорбуттара. Олоҕун ситиһиилэрэ бу кэргэнин ситиһиилэриэн диэн сыаналыыр. Уонтан тахса хос сиэнэлэстэр. Кэргэнэ ыарахан ыарыыта ыалдьан хас да сыл суоҕаннаа-тэлэннэ сытарыа олус үчүгэйдик хаҥыстаан, оруулуу буоҕэйдэн, көрөн-харайан, курутуйан турар олохтон атаарбыта, көмүс үтүөдүн көтөхпүтэ.

Иван Михайловичтан маннык чэбдиктик-чэгиэнник олорорбут туох кистэлэҥнээхэй диэн ыйытыыбар маннык эпизэттэтэ:

- Арааһа, бэйэбит торут аҕыйыыгыттан аҕыыр ыаҕа эбит. Мин ыара эрдэхпитэн муундуран, балыыбан уонна үрүт аҕыыран аҕаабытым. Билиитин ол аҕыыластарбын сибиэһэйдэн аҕыы сатыыбын.

- Арыгыны ичиниэххэ, табаҕы тардыыыахха наада.

- Сарсыарда аайы 1,5 км хаамабын. Онон сууруу, хаамыы туһата чуолкай эбит.

-Эйэхтик сүүрүүхэ-көтүүхэ, куруук туһалаах дьарыктаах буолуохха.

- Холку, тулуурдаах буолуохха. Олоххо үчүгэй, күнаҕан тэҥнэ арыстаһан ыыллар. Кыһалҕа тирэхтэҥнэ уолуйума. Кириэтэкэни болдьоон иҥит, ыыпыйыыа, холкутуйан итэҕэйиэн туоват.

- Общественнай үлэнэн олоҕун устатын тухары дьарыктан.

Кийи махтала дьол, күүс-көмө буолар, үйэни уһатар. Иван Михайлович баай ис хоһоонноох олоҕун, хэскилэрэн толкуйдуур, оҥорор, айар сиэрин-майгытын, ис дуһуоттан ыытыллан, аҕа курдук саныан биирэ алтыспыт түгэнэрбиттэн болоччоон тус бэйэбэр хоһоолуур буолбут сырдык ойдобулу уоратталрбыттар, быраттарбыттар, эдэр аҕаларга ааахмыы сурукка тэстим.

Айылҕа уһуутуна, от-мас көрөрдө, сибэкки үүнүү Иван Михайлович тыыгыыран устуо, бэлиэтэ, айылҕалыын алтыһа, айылаар абырыахтара, арчыыхтара, үйэтин уһатыахтара. Өйүгэр-санаатыгар арохсыыннаах алтыс альпинах тыла хатаныахтын, эҥэр-сиэнэгэр иитиэхтин диэн алтыыбын. Ыарыы ыалдьыыгын, ыарахан эйигин булбатын, куһаҕан саҥа кыайбатын, айыы тыыла арчылаатын, алаҥа дьиэҕин хаҥыстаатын, оттубут уоккун умуруорбатын. Тайах масса тиэмэннэс сүүс саастар диэри сүүскүүтүн ааҥнаанаа сырыт. Дом! Дом иин Дом!

ЕМКАЖЕНКИНА,
педагогическай үлэ ветерана, Россия Журналистарын союзун чилиэнэ.

Ыам ыйын 31 күнэ – Табаҕа суох олоруу күнэ

ТАБАХ КУЛУТА БУОЛУМА!

Аан дойду үрдүнэн табаҕы утарыы араас оруттаах сырдатар-үөрэтэр үлэ ыытыллар. Ол курдук, ыам ыйын 31 күнэ "Аан дойду үрдүнэн бинир күн табаҕа суох олоруу" күнүнэн биллэриллибитэ.

Табаҕы тардар доруобуйаҕа куһаҕанын кийи барыта билэр эрээри, улахантан уурбакка, үүс кийи тардалларын. Онтон мин да тэҥтахпына туох буолуохпутуй, эбэтэр, чэ, билигин тардан баран сотору бырааҕалыы диэн саныаттан бу дьаллыыкка ыытарбыт кийи элбэх. Табах буруотта кийи аймахха араас ыар ыарыыны аҕыраан аанан, тулалыыр айылҕабытын кирэтэр, торуур оруу кытта тоттоору толкуйдуур.

Табах кумааҕыта умайдаҕына 4 тыһыынчаттан тахса дьаннаах рухта тахсар, ол иҥэтэр 400-тан тахса миллиллэр уларбай газ тыынар органнарга киирэн бронхит кистэлэрин, тас бүрүөһүнүн быһа сиир, ол түмүгэр кийи сөтөллөр, саннэтэ суох буолар, аҕыйыыр. Табахсыттар үүстүк бронхит, пневмония, сылгык курдук ыарыыннан ыалдьыыллар, кэлиитин кэнэ рак ыарыыннан ыалдьааһын элбэтэ диэн статистика кэпсиэр.

Табах маны таһыын ас буһарар органнарга охсуута эмиэ улахан. Кийи сиэмэ таһаарар дьиэлэрэ, ыарыы ыалдьыбыт кийи ыарыы ыалдьыбыт кийи ыарыы ыалдьыбыт кийи

Редакция почтата

ҮТҮӨ ДЬАҺАЛЛАР БЫЫТЫЛЛАЛЛАР

Чурапчы нэһилиэгин "Улыбка" үһүйаан тороппуттэрин комитетын көҥүлэһиннэн быйыл үһүйаммыт 50 сылларын үбүлүөйүнэн сибээстэн, үгүс солуннуу дьаһалы үһүйаан интэриэрдэрин кытта тороппуттэр ыытабыт.

Ол курдук, ыам ыйын 10 -14 күннэринэр Дьиэ кэргэн дьиэтигэр "Мин дьиэ кэргэним символа" диэн этно-балыыстарыгын сахалыы эмблема уруһуйдаан, "Мин дьиэ кэргэним интэриэһиннэй дьарыга" диэн тороппуттэр оттоһуоларыгар быыстапка туруорулубут.

Ыам ыйын 13 күнүгэр "Айыы кинигэ аһыныгас, күн кинигэ көмүскэс" диэн аһыыламаланнаах ааһынай предприниматель Римма Егоровна Павлова инбэлиит оҕолорго анаан сайа үһүйаан аһан эрэринэн, үһүйаммыт барыы тороппуттэрэ, интэриэрдэрэ биир сайаанан кохтоохтук оҕолорго элбэх арааһы оонньууру, уоран мэльи -сальи Римма Егоровнаҕа үтүө баҕа сайааны этэн, алҕаан туран үөрүүлэрин быһыыта -майыта тутталлыбыт.

Ыам ыйын 14 күнүгэр "Молодежный" бөҕүөлэжкэ сайа тутулла сылдьар үһүйаан аны күнү үлэҕэ киирэриэн, тороппуттэр, үһүйаан интэриэрдэрин күүһүнэн дьиэ тэҥнэриллэриэннэ, хаппаахы охсуутуттар субуотуннулуннэ 80 -ча киһи кыттан үгүс үлэ ыытылынна. Маннык ураах конкурстар буоллулар, калайыыстаахтар анал бириэстэриэн бэлэхтэммиэхтэр, барыы дуоһуйа сылдьаннар, үлэлэри тарпыттыбыт.

ММАКАРОВА,
тороппут комитетын председателэ.

ДЬОЛЛООХ АЙАНЫ, ТУЙГУН СУЛУУСПАНЫ!

Ыам ыйын 20 күнүгэр Чурапчы нэһилиэгэр Арчы дьиэтигэр улууспут чулуу ыччаттарын Российскай Армия кэккэтигэр бараччыларыа атаарыы долгуулаах түгэнэ буолла.

Надежда Михайловна Заболоцкая салайаачыыстаах Арчы дьиэтин үлэһиттэрэ Ийэ дойдуларын иннигэр ыытык иэстэрин толоро барар ыччаттарбыттын, кинилэр тороппуттэрин атаарыыга мустубут дьону эҕэрдэлээтэ, алтыс тылын аҕаата.

"Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ сылларыгар Советскай Союз барыы норуоттара, торообут дойдубут туһугар, эйэлээх олохпут көмүскэлигэр хааннаах охсуһуу биэр кэпсиллибэт курдук турумматара. Оттон бүгүн биһиги ыччаттарбытын Армия кэккэтигэр атаарабыт, барыта этэҥэ буоларын туһугар алтыс бастыҥын анаатахпыт, арчылаатахпыт буоллун" диэн сахалыы сэриэнэ арчылаан, алҕаан алгыылаах саламаатынан, ыыппыбыт ыччаттарбыт аҕалыы туттулэр. Оттон салгыы Надежда Михайловна ыччаттарга туһаайан-аҕа колуонэ албан аатаах үтэнин салҕаччылар буолан туран, Ийэ дойдуларыгар ыытык иэстэрин толуу баралларыгар Сахаларын сиреҥ, таптыллаах Чурапчыларын аатын үрдүктүк туталлаарыгар этэ.

Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатын, нэһилиэк мунньахтарын депутаттарын аатыттан Иван Иванович Оконешников Российскай Армия кэккэтигэр киирэн сулуустальыыр чиэскэ тиксибиттэриэн эҕэрдэлэн туран, бастыҥтар аатыттарыгар сылдьан, ыарахан кэмнэ олох самыыбат, тулуурдаах буоллаларыгар, улуустарын, нэһилиэктэрин аатын үрдүктүк тутан баар кыахтарын толору туһанан үөрэхтэ тардьыан, билиилэриннөрүүлэрин ханнатан, олохтоох ыччаттар сылдьаах этэҥэ эрдэлэрэ кэлэллэриэхтэр баҕарда.

Чурапчы улуусун дьаһалтатын, улуус депутаттарын Мунньахын аатыттан улуус баһылыгын солбуйаачы Степан Анатольевич Сарыдаев Ийэ дойдуга ыытык иэстэрин толоро барар ыччаттарбыттыгар эбэ, эҥэ, ийэ, аҕа иннинэ кэскиллэрэ кинилэр буоллаларын этэн, этэҥэ сылдьан кэлэллэриэхтэр баҕаран туран ойуобуннуук бэлэхтэр, уруккуттан, улуус эмблемэтин туттардылар.

Эдэр ыччат аатыттан Ыччат отделын начальника Николай Викторович Дьяконов, тороппуттэр аатыттарыттан Николай Михайлович Неустроев ийэрэх алгыстарын эппиэр.

Мустубут дьон, тороппуттэр дьоллоох-соргуллаах айаны, туйгун сулуустаны баҕаран туран, таптыллаах дойдуларын буора кутуллубут мөһөччүгүттэри туттарталлыбыт, алгыы хаалыыллар.

ТКОЗЛОВА,
ветераннары кытта ыытар специалист.

ҮҺҮЙААННА ААН БАСТААН

"Улыбка" үһүйаанна быйыл оссо биир солун дьаһальыан Чурапчы улуусун үһүйаммыт поварларын иккис ардыларыгар "2011 с. идэтинэн бастыҥ" конкурс буолан ааста. Конкурс сүрүн сыалынан үһүйаан поварларын үлэтин уонутун сырдатыы уонна киэҥ арааҥаҕа таһаарыы буолар.

Манна улууспут үһүйааннарын бастыҥ поварлара кыттыыны ылыллар. Кинилэр ортолоругар Е.С.Старостина ("Чуораанчык", Чурапчы), К.В.Ксенофонтова ("Кэтэҥэри", Болтого), Н.П.Максимова ("Ньургуйаана", Кытаанах), В.А.Козлова ("Ньургуһун", Хатылы), Нь.Н.Потапова ("Чуораанчык", Мугудай) о.д.а. бааллар.

Конкурс саҕаланыан иннинэ "Улыбка" үһүйаан 6-с кылаастаах поварта А.М.Слепцова торт солун корунэрин, А.П.Кусаинова казак национальный бүлүүдэлэрин, Н.П.Дорофеева бурдук ас ааҕас корунун рецептэрин уонна технологияларын маастар-кылаас ыытан быһаардылар, саҥа атыыстылар.

Оттоннан кыттаачылар бэйэлэрин билиҥнэрдилэр, десерт аспаттылар, түгэтиллибит бородуукталаан нельмэсь уонна саламат аспан дьүүллүүр сүбэ иннигэр таһаардылар, санитарнай быраабылаарын билиэн туспаах хоруйдары биэрдилэр. Маны тэҥэ хас биирдии конкурсант дьоҕурун, талаанын көрдөрдө.

Конкурс кэмэгэр кылгас тохтобуллаҥа корооччулэри көҥүлүүр саҥаалаан "Хаһаайка сатабыла" диэт дьоҕус тыаан баран, олус интэриэһиннэй викторина ыытылынна.

Түмүгэ Болтого "Кэтэҥэри" үһүйаанныттан К.В.Ксенофонтова "Бэҕэ дьетэ", Чурапчы нэһилиэгин "Чуораанчык" үһүйаанныттан "Мастер-нельмэстер", Чыаппаратаады "Алтыс" үһүйааннан В.В.Попова "Грамотный специалист", Чурапчыаҕы "Мичил" үһүйааннан А.П.Носова "Стильная форма", Мугудайдааҕы "Чуораанчык" үһүйааннан Нь.Н.Потапова "Талант", Хатылыыттааҕы "Ньургуһун" үһүйааннан В.А.Козлова "Приверженец национальных традиций" номинацилары туттулар. "Лучший по профессии" сүрүн бэлиэ хаһаайыныыр Кытаанах нэһилиэгин "Ньургуйаана" үһүйаанын поварта Николай Петрович Максимов буолла.

Итиэ курдук, биир тыыннаах бэйиэ улууска аан бастан ыытылларыгар үһүйаан поварларын конкурса түмүгэтигэр Кытаачылар да, корооччулэр да барыы астыыллар, дуоһуйан тарпыттылар.

П.ПОПОВА.

КИНИГЭНИ ТУОХ ДА СОЛБУЙУО СУОҔА

- Үтүө күнүнэн, Вера Аполлоновна! Биһиги Чурапчыбытыгар библиотека диэн хас сыллаахха торуттэммитэй?

- Библиотеканы, ол эбэтэр кинигэ түмүүтүн, 1880 сылларахха Цыгэ түмүүтүн, ол кэмнэрэ манна олорбуут, политссылыннай тэрийбитэ. Ол кэннитэн библиотеканы бобон сапкыыттар. Сыллар аастыттарын кэннитэн, Советскай Союз кэмигэр 1930-е сылларга иккистэн библиотека тэриллибитэ. Оттон биллэтти-ааҕыы турар библиотека 1976 сылларахха Чурапчыҕа киниэнэн, библиотечнай ситим тэриллэн үлэлиир. Ол иһигэр 19 библиотека киирэр: 17 нэһилиэккэ торуттэммиттэр, оттон иккитэ Чурапчыҕа баар: оҕо библиотеката уонна кинигэ библиотека.

– Библиотекаҕа үлэлэн аастыыр-сылыыр үлэһиттэр ветераннар кимнээктэрий?

- Сүрдээх таһаарыылаахтык үлэлэбит ветераннарбыт М.П.Иустинова, М.Д.Сергеева, К.Е.Макарова СССР культуратын туйгуннара буоллаллар.

-Биллиэн тоҕо элбэх киһи үлэлиирий?

-Чурапчы кинигэ библиотекатыгар 42 үлэһит баар. Холобур, ааҕааччыны кытары үлэлиэр отделга, ол эбэтэр абонемент уонна ааҕар саалаҕа 5 киһи үлэлиир, салайаачылара Захарова Наталья Гавриловна. Методическай-библиографическай отдел салайаачыта Д.П.Егорова, комплектованиэ уонна обработка отделын салайаачыта С.Р.Седалищева. Манна эбии кылаабынай библиограф, правовой информация салаатын, "Центр общего доступа" үлэһиттэрэ, программист баалларын. Уопсайдыан биһиги, библиотекардар, хамнаспыт сотто олох суох. Ол иһин манна ордук бэриниилээх үлэһиттэр, харчыны эккирэтиэт диэн үлэлиилэр диэн болҕотоохо наада. Биһиги үлэһиттэрбит улахан уопутуттаахтар, таһымнаах специалистар.

-Библиотека фондата тоҕо баайыай?

- Библиотека фондата баай, ол эрэн үп-харчы кырыымчыгын быыһыгынан кинигэ хаачыстыбата мантах, ааҕааччы интэриэһигэр сөп түбэспэт да кинигэлэр баалларын.

- Библиотека ааҕааччылары кытары хайдах таһымнаахтык үлэлиирий?

- Биһиги кини библиотекабыт Чурапчыҕа баар тэриллэрин барыларын кытары сибээстээх. "Передвижка" диэн тэриллэриэхпэр сылдьар пуунаахтыт. Эбиитин оскуола оҕолорун кытары пефтэһабыт, ааҕааччы интэриэһигэр сөп түбэспэт да кинигэлэр баалларын.

- Эмиэ саҥаҕытыгар бу сылга ордук табыллан аастыт дьаһаллар?

- Холобур, Д.П.Лазарев уонна И.М.Павлов юбилееларын презентациялара ордук үчүгэйдик аастыыталара. Оҥу таһыаан ааҕар библиотекаҕытыгар аастыт "Ааҕар дьиэ кэргэн" конкурсу , сотрудничаҕа коллекционированиеҕа дьарыктаахтар оҕолорго уонна улахан дьоҥҥо ыытылларыгыт дьаһалы бэлиитэлиэн баҕарабыт. Оттон биһиги библиотекабытыгар үгэс быһыытынан сыл аайы «Сибэкки» дьаарбан капа ыытыллар, сүрдээх элбэх киһи кэлэн кыттыыны ылар.

- Аныгы сайдыылаах Интернет үйэтигэр кинигэ кэпсээх наада буоллар дуо?

-Интернет, компьютер сайдыыта улахан суолталаахтар, ол эрэн кинигэни туох да, хаһан да солбуйбат. Биһиги саҥаабытыгар, кинигэ үйэлэр тухары бэйэтин сыанатын хаһан да сүтэриэ суоҕа.

-Вера Аполлоновна, сүрдээх интэриэһиннэй кэпсэтиэн иһин улахан махтал! Туох баар кэрэни, аныгы үйэ сайдыытынан оссо да элбэх туһалаах, дьиэнэ нацаалаах дьаһаллары ыытта турарыгытыгар баҕарабыт!

Алена СЕМЕНОВА,
С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 8 "в" кылааһын үөрэнээчитэ.

Былыр-былыргыттан обугэлэрбит кэриэс онорон иннинэ колуонэлэргэ аастыт үйэлэргэн аньыы үйэҕэ дылы кинигэ суруйан хаалдараллар. Кинигэ үйэ-саас тухары билиини, саҥа саҥаны, духуобунай сайдыыны кордорор. Оттон ол кинигэни дьиэнэ тэрдэр анаалаах тэриллэн киэн бибиблиотека буолар. Кини культурнай, духуобунай саҥаны байарыгар көмөлөһөччүлэр- библиотека үлэһиттэрэ.

Ыам ыйын 27 күнэ–библиотека үлэһиттэрин күнэ. Онон эмиэ биһиги кылаас шефтэһэр тэриллэбит, Чурапчы улуусун киэн библиотекатын директорын, Вера Аполлоновна Платоновнаны кытарыы кэмэгэттим, интэриэһиргэтиэхпин ыйытыммын.

ЧУРАПЧЫТААҔЫ ПОЧТАМТ ИЛЫТЫННЬЭГЭР!

2011 сыл иккис алтарыгар бочуоттаах сурутуу кэмин бочуоттарыгар-бэс ыйын 17 күнүгэр, республиканааҕы бочуоттарыгар-бэс ыйын 22 күнүгэр, олохтоох хаһыакка-бэс ыйын 26 күнүгэр диэри барыа турарын туһунан биллэрэбит.

Ыам ыйын 18 күнүгэр Бүтүн Россиятаатыгар сурутуу дьаһалтын тэриллэриэн "Суруйааччы күнэ" буолан ааста. Бу күн мунньах уонна ыытан 5-тэн элбэх норуоттаах суруйааччыларга сүүйүүлээх конкурс буолбута. Бэлиитэн турутуукан 2011 сыл бастаҥа ааҕаарыыр оттоннан тиражыныгын кытта таныллыахха:

	2011 сыл бастаҥа ааҕара	2011 сыл иккис ааҕара (ыам ыйын 25 күнүгэр диэри түмүгүнэн)	(+)(-)
"Саха сирэ"	830	711	-219
"Саҥа олох"	2192	1178	-914
"Кэлим"	2042	1299	-743
"Кэскил"	547	141	-406

Кунду суруйааччы! Бэс ыйын 22 күнүгэр Ыалы республиканааҕы хаһыакка, суруйааччы почтовай сибээс барыа отделениелиэрдэригэр кэлэн суруйтарыыр диэн ыытарыбыт!

Чурапчы оройуонугар почтовай сибээс отделениета тэриллибитэ 75 сылларыгар анаммыт СР УФПС, "Сигнал" медиа-болох, "Чурапчы улууса (оройуона)", "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьаһалларын, "Саҥа олох" РИХТУ комаларыгын ыытылыннылар сүүйүүлээх конкурс кылайыыларыгар буоллулар:

1. С.Г.Дьячковскай, Чурапчы нэһилиэгэ, Ураһалаах, 3. **Супер-бирик "PATRIOT" эрбин;**
2. М.М.Саввина, Чурапчы нэһилиэгэ, Крестьяновскай аатынан уулусса, 41. **(Бирик-Спутниковай антенна);**
3. Е.В.Тарабукин, Хотугор нэһилиэгэ **(Кыһыл комус ытарда);**
4. А.Д.Михайлова, Халдар нэһилиэгэ **(Тэй ийэр сервиз);**
5. В.Г.Филиппов, Сосновый нэһилиэгэ **("Скорпетт" миксер);**
6. Г.И.Шамаева, Чурапчы нэһилиэгэ, Ефимов аатынан уулусса, 2 **(Уруг комус сахалыы ытарда);**
7. В.Н.Абрамова, Толой нэһилиэгэ (5 л электрическэй чайник);
8. Г.И.Скорняковов, Чурапчы нэһилиэгэ, Ермолаев аатынан уулусса, 6 **(Балыаса);**
9. А.А.Николаев, Хотугор нэһилиэгэ **(Сыпучка ийит)**
10. Г.Г.Пинигина, Чурапчы нэһилиэгэ **("Алмазный" сотовай телефон);**
11. П.М.Макаров, Сыыаҥ нэһилиэгэ **(Суорҕан);**
12. А.И.Сергеева, Чаҕылы нэһилиэгэ **(Тэрэпэ);**
13. И.С.Шелепин, Чурапчы нэһилиэгэ, Восточный уулусса, 5 **("Рубеж" электроплиита);**
14. Г.Г.Собакин, Хотугор нэһилиэгэ **(Уруг комус ытарда);**
15. Л.К.Дьячковская, Соловьев нэһилиэгэ **(Бөҕүчах кырыйар машинка);**
16. Е.Я.Романова, Хайахсыт нэһилиэгэ **("Самсунг" сотовай телефон);**
17. М.М.Иванов, Хатылы нэһилиэгэ (салаат ийэтэ набора)

Убаастабыллаах суруйааччылар! Чурапчытаабы почтамт ыытар дьаһалларынан, суруйуу хамаанда ыытар куруутун хоктоох кыттыыны ылыллыт ийэ мохтах тылларгын этэн туран, эйэҕэс таһаарыылаах үлэни, кэтээн дорообуйаны баҕарабыт!

ЧУРАПЧЫТААҔЫ ПОЧТАМТ.

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ!

Кэриэтчэ сатыы хайыспыт, таптыыр кэремнэн, хаан-кыбыы ийэбитин, эйэҕэс эҕэбитин **Ирина Ивановна СОФРОНОВАНЫ** үйэ анардыат ҥоруоҕах үбүлүйүгүн эҥэрдэлиибит!

Эн олоҕун устата олохтоох таптальыс, дьоҥҥо - сэргэҕэ убаастабыльыс, үлэҕэр үтүө суобастаах сыдьаанньыс, кинэ-хаалы майгын биллэх үтүө халобур буолаг. Айыы - биэ дьоннор баарыларын - суоҕуттан кыыс - кыра буола олорорго маттыыбыт мунура суох.

Кэриэ ыйыыбит, чэлгий - чэбдик дорообуйаҥ, ер сылларга буолар барыбытыгар үтүө сүбэлиит кэмэ - тирах буолан олоруҥ, дьоҥҥе- сэргэҕэ ситиниилэриҥ ҥоруоҕуттан тэлэ улэстэн этэлэ дьоллоохтук олорорго баҕарабыт.

Ийэ кыаннык Парасковья Афанасьевна, кэрэннэх Константин, оҕолоруҥ Настя, Вера, Анна, Костя, хайыаннах Ал, кыргыттэриҥ Феня, Саша, сиэннэриҥ Долгуйаана, Нарыйаана, Айаан.

***

Кэриэтчэ сатыы, таптыыр балтыбытын **Ирина Ивановна СОФРОНОВАНЫ** 50 саастык туолбуккунан ытыктыах истиҥнэх эҥэрдэлиибит!

Баҕарабыт дьолу - тускуну, оҕолорго, сиэнэргэр хытаанах дорообуйаны, этэлэ буолуу.

Эдьыайыҥ Варвара Ивановна, убайдарыҥ, санаатарыҥ.

***

Кэриэ сатастыгын, эдьыйбитин **Евдокия Егоровна**, убайбытын **Гаврил Николаевич ФЕДУЛОВТАРЫ** 50 саастыгынан, биирэ оорбуккут 25 сылынан ытыктыах - истиҥнэх эҥэрдэлиибит!

Баҕарабыт сала алмаанныы кытаанах дорообуйаны, дьиэрэутуттар кэрэ - хаан, ийэбит буолан үйэннүк, дьоллоохтук олорорутуттар, биэс тирэхтээх олоҥ!

Бары аймахтарыгыт.

***

Кэриэ учуутальбытын, үтүө сүбэлиититин, Саха Республикатын ҥоруоҕуттан туйгунун **Дария Александровна КРИВОШАПКИНАНЫ** үйэ анардаах ыраатыгар үбүлүйүгүн эҥэрдэлиибит!

Биниги, тэрилгэттэр, амарах, сайдыс сыдьаанньын, ыраахтааҕы туһугутэн уларын ҥрдэтэрэ сыанньыбыт. Алгыстабыт кыаллыннын, ҥаастаабыт болдьоҕун ситэ улаханнык маҥнаабыт.

Улэкэн уйэ үтүө туйгэ суоҕэрдэн кэтастын, ҥоруоҕуттан ҥрдэтиллэр! Дьиэ кэргэттэр ол - эйэ эҥэрдэстэн, дьол-соҕуй тосхойдун!

Маҥталы кытта 3-с кылаас тэрилгэттэрэ.

***

Клара Ивановна ПОПОВАНЫ үтүө суобастыыгын ойобутуттан, биниэтэн, дьон - сэргэ маҥталын сэрэ, ытыастабыллаах ыал ийэтэ, эбэтэ, санаа буолан ҥоруоҕуттан үбүлүйүгүн, этэлэ кэбиэскэ ытыктыах - истиҥнэх эҥэрдэлиибит!

Өрөгө эҥэрдэ эрчимнэх эчаробутын, таптыыллаах кэрэннэх, оҕолоруҥ, сиэнэҥ, аймах- биэс дьоҥҥе итии эҥэрдэлэрэ, алгыстара үйэҕэ уматтын.

Мироновтар, Плотоновтар, бары Поповтар.

***

Чурапчытаабы спортивнай оскуолаҕа биирэ ҥоруоҕуттан дьиэбитин, табаарыстыгын **Мотрена Ильинична ПОПОВАНЫ** саамай сайдыы кэрэ кун сирин кэрбут дьоллоох кэриэтин ис сүрэхтэн үйэн туран, уруйдаах - айхаллаах эҥэрдэлиитин тэрийдибит!

Бу баҕыс дьоро кэмнэр биниги Эйэлээх, барыбыт туйгэр мэйиҥ истиҥ, эйэҕэс сыдьаанньыс, ҥоруоҕуттан кыаллыннын ийэ барыы маҥтаа тылларгын этэн туран, баҕарабыт чэрэ дорообуйуҥ, дьоҥҥе - сэргэ туйгэр эҥэрдэ эрдэлэ, олохтор дьол - саҕыы тосхойдун, ол - эйэ эҥэрдэстэн.

Айыыдыгыт ардыыстастын, Иэйиллэстиэ эҥэрдэстэн дьол ыалыс тыыбыт бастыҥын тэрэдибит.

Биирэ ҥоруоҕуттан доруоторуус.

Сунтаар улуусун олохтоох

НИКОЛАЕВА Евдокия Егоровна

олохтон туораабытынан кутурданнарын тэрэдэллэр:

-Сэрии ветеранын оҕуобото, тыыл, үлэ ветерана, Россия сибээһин үтүөлэх үлэһитэ Николаева Евдокия Егоровна 83 саастыгар үйэн ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан кыайыгар, ытыстыыр саастарыгар, Саха Республикатын дорообуйа харыстабылын туйгуттар, үлэ ветераныгар Уарова Евгения Сергеевнаҕа бары Захаровтар дьиэ кэргэттэрэ, кыргыттара, күүгүттэрэ, сиэннэрэ;

- Тыыл, үлэ, сибэкки ветерана Николаева Евдокия Егоровна үйэн ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан кыайыгар, ол саанын дорообуттар Уарова Евгения Сергеевнаҕа, күүгүгүтэр Захаров Афанасий Егоровичка, кыргыттарыгар Марианнаҕа, Алевтинаҕа табаарыстара Розалия Сивцева;

- Ийэлэрэ, эбэлэрэ Николаева Евдокия Егоровна үйэн ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан биирэ үлэлиир коллегаларыгар Уарова Евгения Сергеевнаҕа, кэргэнигэр Афанасий Егорович Захаровка, кыайыгар педиатр - бырааһ Елена Афанасьевнаҕа Чурапчыттааҕы киин больыҥа поликлиникатын коллектива.

Чурапчы кэриэтинэн олохтоох, үлэ, тыыл ветерана, Хотугу кэриэрүлүү кытыылаах

МАКАРОВ Петр Михайлович

олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Зоя Дмитриевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурданнарын тэрэдэллэр П.Листикова, Е.Пермяков, М.Васильева, М.Пермяков, кинилэр дьиэ кэргэттэрэ.

БИЛДЭРИИЛЭР

Меняю "ТАЗ -53" в идеальном состоянии на "УАЗ - буханкой", срочно.
Тел: 23-244, 8-914-280-24-59.

***

Сайытыгы кэмиэ сайыльыкка ыаннаньыспыттарга ыаҕыйабыт (дьиэ кэргэн буолуон сөп).
Билэр тел: 26-624 (үлэ кэмигэр), 26 -606 (дьиэ). Хайаахыт нэйилиэгэ.

***

Продаю «Т-Корону» 1994 г.в, ДВ 4С, объем 1,8
Тел: 29-366.

***

Үлэлиир гражданнар истиилэриттэр!

Үлэһит тэриллэрэ эбэтэр предпринимательэ үлэлиир сылларын тухары хас сыл ахсын Пенсионнай фондаттан извещение-сурук тутуохтаах. Оччоҕо кини пенсиялаах тахсар ыстаажа уонна капитала баар буолар.

Пенсионнай фондаттан үлэлэбитин туһунан извещение туппатах гражданнар бу сыл, бас ыйын 3 күнүгэр диэри Пенсионнай фонда Чурапчы улуусунааҕы управлениетыгар колин 9-с кабинетыгар тэннэн көрүг (сверка). **Билэр тел: 41-469.**

РФ Пенсионнай фондатын Чурапчы улуусунаах управлениета.

***

Магазин **«У Егора»** предлагает мотоциклы Минск (Лидер, Спутник, Лесник); квадрациклы, мотоциклы Альфа-ирбис, объем двигателя 110 куб. м. мощность 7 л.с, 4-х тактный 2011 г.в. **Тел: 41-354.**

Магазин **"У Егора"** предлагает строительные материалы: пакля, ГВЛ, стеновые панели, рубероид, изовер, оцинкованный лист, гвозди, ДВП, фанера в ассортименте, ДСП, крепеж, сетка рабица, трубы d-300, стекло, лакокрасочные изделия, бетоносмесители, электроинструменты, ручные инструменты, тачки садовые, бытовая техника, электротовары, хозтовары и мн. другое.
Обращаться по тел: 41-354.

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ РЕСПУБЛИКИ!

Приглашаем всех на круиз "Ленские столбы" на ретро теплоходе "Механик Кулибин"!

Вас ждет великолепный отдых по р.Лена, посещение природного парка "Ленские столбы", развлекательная программа на борту теплохода, веселые игры для детей, конкурс талантов, спортивные соревнования, конкурс песен под баян, показ фильмов, караоке-салон, дискотека "Белые ночи"!

"Ленские столбы" для школьников- спецрейс для школьников и студентов 6-7 июня, 8-9 июня на 2 дня и 1 ночь. **Стоимость:** 4100 руб. (все включено).

"Ленские столбы"-13, 15, 27, 29 июня, 4, 6, 20, 25, 27 июля на 2 дня и 1 ночь. Стоимость 2300 руб., 3300 руб., 4600 руб. 10 июня, 1, 8, 22, 29 июля, 12, 15, 19 августа, 2, 16 сентября 2011 г. на 3 дня и 2 ночи. Стоимость: 2800 руб, 3800 руб., 5000 руб.

Дневные прогулки: 1, 3, 4, 5, 12, 19 июня с 11.00-15.00 ч.
Ночная прогулка: 3, 4, 10, 11, 17 июня с 23.00-06.00 ч.

Заявки принимаем по тел: г. Якутск, пр.Ленина, 24, 1-й этаж, офис 1091, 444-175, 8914-281-44-11, 8914-281-44-77.

Уус- Алдан улуусун Сыырдаах бөһүөлэгин олохтоох

КОПЫРИН Иван Егорович

олохтон туораабытынан кутурданнарын тэрэдэллэр:

-Тапталлаах аҕата Копырин Иван Егорович үйэнүк ыалдьан олохтон туораабытынан кыайыгар, биирэ үлэлиир коллегаларыгар Степанова Розалия Ивановнаҕа "Сахамедтрах", ОАО ГСМК, " Стерх" ОАО үлэһиттэрэ;

- Тапталлаах аҕата Копырин Иван Егорович олохтон туораабытынан дьоҕэлэриэгэ Степанова Розалия Ивановнаҕа дьоҕэлэрэ Софронова Т.И, Александрова С.Г, Алексеева Е.П, Кондратьева К.П, кинилэр дьиэ кэргэттэрэ.

- Тапталлаах эйэҕэ олохтон туораабытынан сиэнэргэр Гуляева Надеждаҕа биирэ ҥоруоҕэр Чурапчы С.А. Новгородов аатынан орто оскуолатын 10 «б» ҥоруоҕочилэрэ, кылаас салайаччыта Е.И. Малышева.

Сылан нэйилиэгин олохтоох

КРИВОШАПКИНА Клавдия Гавриловна

олохтон туораабытынан кутурданнарын тэрэдэллэр:

-Күүгү ийэлэрэ, эбэлэрэ Кривошапкина Клавдия Гавриловна олохтон туораабытынан кыайыгар, Кытаанах орто оскуолатын учуутальлар Лазарева Светлана Викторовнаҕа, күүгүгүтэр Лазарев Иван Михайловичка, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар улуус ҥоруоҕун управлениета, профсоюун комитета, Кытаанах орто оскуолатын коллектива;

- Тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, ыалдьыттар учуутальлара, педагогическай үлэ ветерана Кривошапкина Клавдия Гавриловна олохтон туораабытынан уолуттар, биирэ ҥоруоҕуттан табаарыстарыгар Башарин Илья Егоровичка, кийиитигэр Мария Николаевнаҕа, сиэннэригэр Сылан орто оскуолатын 1973 сылгыттан выпуска.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
О введении запрета охоты на селезней турпанов (горбоносого и обыкновенного) на территории отдельных районов Республики Саха (Якутия) в весенний период 2011 года

В связи с осложнением лесопожарной обстановки в отдельных районах Республики Саха (Якутия), в целях обеспечения сохранения охотничьих ресурсов и их рационального использования, в соответствии со статьей 22 Федерального закона от 24 июля 2009 года № 209-ФЗ "Об охоте и о сохранении охотничьих ресурсов и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации" постановляю:

1. Запретить с 1 по 4 июня 2011 года охоту на селезней турпанов (горбоносого и обыкновенного) в весенний период 2011 года в охотничьих угодьях на территории следующих муниципальных районов Республики Саха (Якутия):

Амгинский, Горный, Мегино-Кангаласский, Намский, Тattинский, Усть-Алданский, Чурапчинский.

2. Департаменту охотничьего хозяйства Республики Саха (Якутия) (Ситагина Н.Н.) усилить государственный охотничий контроль и надзор в вышеуказанных муниципальных районах.

3. Опубликовать настоящий Указ в официальных средствах массовой информации.

4. Контроль исполнения настоящего Указа возложить на первого заместителя Председателя Правительства Республики Саха (Якутия) Новгорова А.С.

Е. БОРИСОВ,
Президент Республики Саха (Якутия).

СБЕРБАНК РОССИИ
ФИЛИАЛ ОТКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА "СБЕРБАНК РОССИИ"

В связи с изменением организационной структуры Сбербанка России Чурапчинское ОСБ №5048 реорганизуется в дополнительный офис №020 Мегино-Кангаласского ОСБ №5048. Для проведения работ по слиянию в Мегино-Кангаласское ОСБ №5051 Сбербанка России 31 мая с. 13:00 ч, 1 июня 2011 г. не работает.

Новые реквизиты:

Дополнительный офис №020 Мегино-Кангаласского отделения №5051

почтовый адрес: 678670, Чурапчинский улус с. Чурапча ул.Ленина, 34

юридический адрес: 117997, г. Москва ул. Вавилова, 19

Корр.счет: **30101810400000000609** в ГРКЦ ГУ Банка России по Республике Саха(Якутия)
р/счет 30301810976306007600
БИК 049805609
ИНН 7707083893
КПП 143002001
ОГРН 1027700132195
ОКПО 02824018

ЕФИМОВА Мария Николаевна

олохтон туораабытынан кутурданнарын тэрэдэллэр:

-Убаастыыр эдьиийдэрэ Ефимова Мария Николаевна үйэн ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан кэргэннэр Ефимов Петр Петровичка, оҕолоругар, сиэннэригэр Матвеева М.И. уонна кини оҕолоругар дьиэ кэргэттэрэ;

- Эдьиийдэрэ Ефимова Мария Николаевна олохтон туораабытынан кэргэннэр Петр Петровичка, оҕолоругар, сиэннэригэр эдьиий Наатаа оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ;

- Таптыыр эйэлэрэ, эбэлэрэ, үлэ ветерана Ефимова Мария Николаевна үйэн ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан кэргэннэр Ефимов Петр Петровичка, уолуттар Петра, бары оҕолоругар, сиэннэригэр ХДСҮ коллектива;

- Туолбо ыарыыларыс олохтоох, тыыл, үлэ ветерана Ефимова Мария Николаевна үйэн ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан кэргэннэр Петр Петровичка, оҕолоругар, сиэннэригэр Эрилик туолбэ олохтоохторо.

Хоптогор нэйилиэгин олохтоох

МОНАСТЫРЕВА Дария Кирилловна

олохтон туораабытынан кутурданнарын тэрэдэллэр:

-Урукку Мироновы аатынан колхоз комсомольскай тэриллэгин секретаря, комсомол Чурапчытааҕы райкомун бюротун чилиэнэ, оробуочага бастакы 2000 -лаах кирбии маннаньыспыта, тыыл, үлэ, партия ветерана Монастырева Дария Кирилловна бу дьыл ыам ыйын 25 күнүгэр ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан аймахтарыгар компартия Чурапчытааҕы райкома, Хоптогор коммунистара;

- Күүгү эдьиийдэрэ, тыыл, үлэ ветерана, норуот маастара Монастырева Дария Кирилловна олохтон туораабытынан биэрэр дьонтуттар, чугас аймахтарыгар, быраатта, балтыларга Корякиннар;

- Тыыл, үлэ ветерана, норуот маастара, сиэна ветерана Монастырева Дария Кирилловна олохтон туораабытынан бары чугас дьонтуттар, аймахтарыгар, "Сардаана" туолбо олохтоохторугар Татьяна Дмитриевнаҕа, Дмитрий Дмитриевичкэ "Сардаана" туолбо олохтоохторо;

- Тапталлаах эдьиийдэрэ Монастырева Дария Кирилловна олохтон туораабытынан балтыларыгар, аймахтарыгар, дьоҕэлэрэ Елена, Елена, Лизия, Светлана, Александра;

-Эрилик Эристиин аатынан совхоз кыргыдыгыс үлэһитэ Монастырева Дария Кирилловна ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан чугас аймахтарыгар Эрилик Эристиин аатынан совхозка биирэ үлэлэбит дьоҥҥо Сергеев С.И, Пинигина О.Н., Ромашова А.П., Данилов Е.А., Кожурова Е.Г., Яковлева В.Н., Тарасов Н.П., Заболоцкая С.М., Максимова Л.С.;

-Монастырева Дария Кирилловна үйэн ыарахан ыарыытын олохтон туораабытынан "Арчы" ҥоруоҕун киин директорыгар Корякин Михаил Николаевичка, кини дьиэ кэргэннэригэр, оҕолоругар, аймахтарыгар Чурапчы улуусун Дьаҥкластаах буолуу киинин коллектива.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор-директоры солбуйааччы, культура, бырааб, дорообуйа харыстабылын отдела – О.В. ТРОФИМОВА.
Эппиэтинэй секретарь, литературнай сотрудник, сурук отдела – Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, ыы хаһаайыстыбатын отдела–А.М. СЛЕПЦОВ.
Корректор–В.Н.ПЕТРОВА.
Верстальщик – Л.К. ПОПОВА.
Бэчээтээччилэр – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчы улуусун "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоҕук государственнай учреждение. Массовай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуу хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

Сана олох

Автор сурутар этиилэр ситиһиилэр аанаа редакция позициятыгар маҥдыы сөп түбэтэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чаҕылар кырдьыгыстыстыгар эпитиэйи автор туһугар бэйэтэ сүүр.

АДАРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaolah@mail.ru

Бэчээккэ сакаас: №74 (10323) Тираж 2400. Хаһыат сыаната: 10 сомк.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэриллиннэ: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоҕукка 30.05.2011 с. офсетка бэчээттэнэ. Адарыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хаһыат нэлиэлэҕэ устэ: оптуоруннньукка, хаппыэргэ уонна субуотаҕа тахсар.